

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور

برنجی سنه : برنجی جلد

نومرو : ۱۲

۵ تشرین اول ۳۳۷

کتابیات

هزارفن حسین افندی

سلطان محمد رابع دورنده پیشین فضلاومورخیندن ذوفنون برذات اولوب «ایستانکوی» آطه سندنذر. آثارندن مخضر تاریخ عمومیسی مقدمه سنده کینه سنی (حسین ابن جعفر ایستانکوی الشیهره زارن) دیه یازیور. تحصیلک بدایتی مملکتنده، نهایتی (استانبول) ده اكمال ایتدی. تحصیلنی بتردیکنی متعاقب برآراتنی دولت خدمتته کیردیهده صورکاری تألیف وخصوصی تدریس ایله اشتغال ایلهدی. بوجهله عمر سورمکده ایکن (۱۰۸۹) تاریخنده (استانبول) ده ارتحال ایتدی. مع التأسف مدفن تعین ایدیلهدی. آثاری:

۱ — (تقیص التوارخ): برجله اوزره مرتب اسمی کی منقح بر تاریخ عمومیدر. باشلیجه میرخواند، جنای، کنه الاخبار تاریخلرندن؛ روم سلجوقیلرله دانشمندیلره عائد بعض فصللری ده (عالی) نك (فصول حل وعقد) ندن آلتقی اوزره میدانلر کلدرد. نسخهلری (استانبول) کتبخانه لرنک اکثرنده، ازجله، (اسعد افندی) و (حکیم اوغلو) کتبخانه لرنده واردر. سلطان مراد رابعه تاریخ ندریسی زماننده یازمشدی.

۲ — (تاریخ دولت رومیه): عمومی اعتباریلره لاتین و یونان لسانلری تاریخلرندن، بعض نقاطی ده اسلام تاریخلرندن آلتقی شرطله میدانلر کتیرمشدر. برنسخه (خاص افندی) کتبخانه سنده موجوددر. ۳ — (مختصر تاریخ عمومی): کذا.

۴ — (تحفه الادیب النافعه): تورکیه طبعی برثر اولوب نور عثمانی کتبخانه سنده واردر.

۵ — (محاسن الکلام والحکم فی شرح اسم الله الاعظم): عربی العبارة برثر اولوب اسمی مسیاسنه دلالت اتمکدهدر. مقدمه سنده طریقه نقشبندی اولدینی ذکر ایدور.

۶ — (شرح اللمعة النورانية فی الاوراد الربانية): کذا.

۷ — (لسان الاطبا فی لغة الادویه): اسمک دلائق وجهله علم طبعه دائر برلفت کتابیدر. قیمت علمی و طبیه سیک تعین وتقديری ایه بوکی آثار طبیه ایلهده اشتغال ایدن عثمانی اطبی کرانه عائددر. نسخهلری استانبول کتبخانه لرنک بعضیلرنده واردر.

۸ — (فهرس الاروام): ادویه نك عربی، فارسی، عبرانی، یونانی اسانلرنده کی مقابللری بیلدر. حروف هما اوزره مرتب تورکیه مفردات طب کتابی در. بونکده تقدیری اولکی کبی اطبا مضره محولدر.

۹ — (فهرس الاروام): ادویه نك عربی، فارسی، عبرانی، یونانی اسانلرنده کی مقابللری بیلدر. حروف هما اوزره مرتب تورکیه مفردات طب کتابی در. بونکده تقدیری اولکی کبی اطبا مضره محولدر.

۱۰ — (فهرس الاروام): ادویه نك عربی، فارسی، عبرانی، یونانی اسانلرنده کی مقابللری بیلدر. حروف هما اوزره مرتب تورکیه مفردات طب کتابی در. بونکده تقدیری اولکی کبی اطبا مضره محولدر.

هرکیم تصادف ایدرسه درحال وفات ایدردی. یعنی اوده جسدنی برطرفه برافتر، کندیسنه تصادف ایدن روحله برابر روح اولوردی.

چو جوقلره بهضاً باشقه لرنک نظری ده کوردی. یاخود باشنده برجیان چیقاردی. اوقت اوکا یگانه علاج توتسو ویرمکدی.

توتسونک دومانلرنه چو جوق طوتولور، اوئاندهده (اسرق اسرق) دنیلردی.

فاله باقی ده واردی. فالجیا نك اوزمانکی اسمی «ارق: irik» در. تورکار فالجیلره پک چوق اعتقاد ایدرلر، و اولنرک هر دورلو قوتلره مالک اولدقلرنی طن ایدرلردی. یانغینلری سوندرمکه یاغورلری یاغدرمکه بيله مقتدر اولان بو فالجیلره هرکس اعتبار ایدردی. چوق اسمی زمانلردن بری موجود اولان بوکاهنلر خلفک استغفالندن ده خبر ویرلر، اولنرک حرکتلرنک، تشبیه لرنک ای ویا فناه منجر اولاجقنی اولدن سولرلردی. بر «قام: کاهن» برسنه باقدقدن صوکره باقدیران آدم کندیسنه بر اجرت ویری. بوکا «ارنک: urmk» اسمی ویریلر.

مؤخر دورلرده کاهنلک، فالجیا نك بر طاقم اقسامه اوغراشدی. اسلامیتندن صوکره دین کسومه سته بورونمش بعض آدملر ظهور ایتشلردی. بونار فالجیا نك ادعا ایتورلردی. بالکیز جنلردن تابعه سی بولندینی، غاییدن خبر ویردکاری سولرلردی. فقط یابدقلری ایشلر ساده بوقدر دکادی. دها باشقه شیکلر یاپاییلرلردی. بوکی کبی آدملرده «ایشالک» نامی ویریلر.

جنک تورکدهده بر دانه اسمی واردی: «بیل». جنلر؛ تورکارک اعتقادیه معین یرلرده بولونورلردی. اورادن کیمک تکین دکادی. بو جنلر یاتاغندهده «طوتوغیر» دمنیوردی.

یوقاریده یاغور یاغدران، یانغین بوندیردن کاهنلکده موجودیتی سوبله مشدک. بوکی کاهنلک «بیت» نامی ویریلر. بو بر طاقم طاشلرله یاییلر. عمود افندن (یفنا) قبیله سنده بر یانغینک بو نوع کاهنلک یی یاغور جلب ایتک صورتیه سوندرلرکی «کوزله کوردم» دییه یازیور.

بوت چوق اسمی زمانلرده تورکار آره سنده واردی. بوکا «بوت» نامی ویریلدی کی «بورخان» اسمی ده ویریلوردی. بو، بورخان کله سنک بوت کله سنکده اسمی اولدینی طن ایدیورم. موغولجهده «تکری» کله سی مستعمل اولدینی کی «بورخان» اسمی ده قولانیلردی. موغول لسانده «تکری» مقابلهده قولانیلان بورخان تورکیه ده «بوت» دییه مستعمل اولماسی شایان دقتدر طنندیم.

مسیم نامی

نورک تارینی تبدیلیقاتی

اسکی نورک اعتقادلری

تورک اعتقادلرنه دائر «دیوان لغات الترک» ده مع التأسف پک آز ایضاحات و لایبلهک. مع مافیه محمود افندی بزه پک قیمتدار معلومات ویریورک بونلرک برقمی نورک تاریخچه مجهول ایدی.

آقشام اوستی؛ اورتا آسیانک قیزغین کوئی غروب ایدرکن بولولری کندی رنگنه بورویور، چکیلوب کیتدکن صوکره بولولرده قیرسیانی بیراقیور. بومنظره طبیی هر آقشام کوربله یور. بناءً علیه بونول منظره فی پک اندر کورهن تورکار بونی براوغور عد ایدیورلردی.

تورکار سحره یی بو یوده اعتقاد ایدرلردی. آره لرنده کاهنلر بولونورک بونلره «قام» نامی ویرلر. قاملر «ککک» اسمنده کی برقوشک کیکلری آلیرلر، بونلردن کوز باغچیلی، افسونلر و سحرلر یاپارلردی.

اک اسمی دورلرده برطقه بونلره طایان تورکار اولنره قوربان آدارلردی. بو آدقلر عمود افندی نك سوبله دیکنه نظرآ قویوندی. حالبوکه قویون بعدالاسلام آدق اولشدر. قبل الاسلام بو آدقلر میاننده آت و سائر کبی حیوانلرده واردی. بو آدقلره تورکار «یفش» اسمی ویرلر.

مبدلرده راهبلر بولونور؛ دینی جریانی اداره ایدرلردی. بونلره (تین) اسمی ویریلر. تین؛ تورکارک خرسیتیانق دورلرنده کی راهبلردرک دین کتابلرنی خاقه تلقین ایدرلردی.

تورکار، جنلرده ایثانیلردی. فنا حرکتلر نتیجه سی اولارق اولنرک انسانلر مضری دوقونه جفته اعتقاد ایدرلر، بونکده فی چاره لرنی دوشونورلردی. جنک تورکیه اسمی (چق) در. جن؛ انسانلر بعض — معین اولان حرکتلرده بولونورایسه اولری چارباردی.

بوکا (یلک) نامی ویریلر.

تورکار؛ حرب ائساننده ایکی اردو قارشیلانیدی وقت اوکیجه هر ایکی طرفک ایللرنده کی جنلرده قارشیلانوب حرب اشدیکنی زعم ایدرلردی.

بو حربک نتیجه سنده هانکی طرفک جنلری غالب کایرسه ایرتسی کون او طرف حربه غالب کایر. بو حربک وقونه ایثانان تورکار کیه لین چادرلرندن دیشاری چیملمزلردی. چونکه دیشاریده حرب ایدن جین طاقه سنک سیرسری براوق اصابت ایتک احمالی واردی.

تورکار؛ روحک موجودیتیه حتی جسدندن آیرلقدن صوکره بيله موجود اولدینه اعتقاد ایدرلردی. انسان وفاتندن صوکره اونک روحی کیه لری جسدک حیایده بولندینی شهره کیدر. اورلرده دولاشیردی.

بوجولان ائساننده برحیات اولانلر براوغولتو ایشیدیرلردی. بو، روحک جولانی ایدی. اوغولتویه

فست

برازك و برقادين، شرق سويليه رك، پرده نك
اوگدن كچرلر .

اراك

طاني كيجه . مطر سكوتى اچمهزه دوكتور . عاشقاز
استراحتلرندن سيلكينيپ يوتون المرنى اونوديراجق اولان
ويوتون سعادتلىرى ويكانه ثروتلىرى تشكيل ايذن «قادين» ي
آرامنه كيدورلر .

ناريمه

تيرتهك قلمك حرمته ، سها تيرتهك بريرلىق تشرابديور،
وجودلرى و زوحرى قوتلى بر رابطه يله باغلاليان ساعت ايسته
كايور .

اراك

اي نيشهلى رقص ! اي دفر ونيار ! آه ، سزله ،
انتظارى تسكينه يارديم ايديكيز .

قالبه

حيات عوالم ، جزر ومديله ، عشقه طاشان كوكسى
شيشرسين .

ايكسى برده

اي شاه اعظم ، اي عوالمك معبودى الله ! عاجزبندهك
عنايت ايت !

رقاصه صحنه كيرر ورقصه باشلار

اوزره مرعب (۱۰۸۰) تاريخنده يازيلان (قانوننامه) نكده
بوژانك اولمى محتملدر .

۹ — (رساله حكيميه) : حكمت اخلاق
وخلقتدن باحث توركيه بررساله اولوب كندى ال
يازيسيله محر نسخه سى كتيخانه عاجزبندهر .

۱۰ — (ترجه لسان هندى) : اوز بك
اباجيسى فيض الله افندى معاوتيله ميدانه كان بو اثر
الفاظ هنديه نك گلات فارسى و تركيه ايله ترجمه سنندن

عبارتدر . برنسخه سى (بيلديز) كتيخانه سننده واردر .
سلطان محمد رابع دورنده اون دردنجى لوتى
طرفندن تدقيقات علميه ده بولونق اوزره استانبوله

كونده ريلان (آلطان غالان) ك هزارفن حسين
افندى نى صورت زيارتى اثرنده تفصيل ايله مشدر .

مهمبريسى مفتى (يوسف) افندي نكده ائمه
حديث آراسنده اخلاقى اولان احاديث شريفه نك
توفيق و توضيحه دائر (تحفه دريه) اسمنده فاضلانه
واردركه برنسخه سى (خالص افندى) كتيخانه سننده در .

بروسلى

محمد طاهر

اوجنجى پرده

سراى حبيب خانامى

برنجى صحنه

[قطيط حاجى نى كتيبر]

قطيط — نه غريب اليسه .. بورانك دكل ، عييا
نرمك ؟ (حاجى نك آغزى باغلاليان باغى چوزهر)
حاجى — مغربى البسه سى ، افندم .
قطيط — مغربى ها ها ! بندن صامان صابن
آليرميسك ؟

حاجى — باره م يوق .

قطيط — باره م يوق ؟

حاجى — بر باره م بيله يوق .

قطيط — هيچمى ؟ وير آلربكى سفيل ..
(ديواره زنجيرلر) . بن حيامده ندر صانكه ؟ ،
يات بقالم ، سفيل مغربى ! (حاجى نو كورور چيقار)
حاجى — نرملر دوشدم .. اى خرده بكا
ويريلن كيسه ، كوچوك كيسه ! بوتون فلاكنمه سبب
سنسك ! شيطاندن كايورلك ، جان دشمنندن كايورلك .
اى جفان ! جفان ! .. روحك جهنمه ابدته قادار
بالسين ..

جفان — (قارشىكي ديواره زنجير بند) نى
چاغيران كيم ؟ حاجى سنميسك ؟

حاجى — آلاهم ! غله قوتوشان اونك روحيه يدر ؟
جفان — خاير ، روح دكل ، بدعا ايدييك
دشمنك تا كنديسى ..

حاجى — جفان سن بوراده ! .. اويله مى ؟

جفان — سنك كىي .. اى اسكى زمان
آرقداشم !

حاجى — ها .. ها .. ها .. بوراده سك
اويله مى ؟ هم بنم سايله ده . چونكه منصوره سنندن
بن بحث ايتم . دعام قبول اولدى . يان يانه اوله .
جكز .. فقط بن بمون اوله جكم ..

جفان — بچين بورايه كلذك ؟

حاجى — خليفه نى اولديرمك ايسته ديكم ايچون .

جفان — خليفه نى ؟ سنى ؟ اولومك محقق !

حاجى — سنك كىي ..

جفان — خاير .. بن سربست براقيلاجم ..

سكاسويله بورم ، اوغلى كورمك ايچون ياشايه جنم ..
قلمك كوزلريله سنى ناصل كورديورسم اونى اويله جه
كورده جكم .. باشمك كوزلريله اونى ناصل كوردمسه
ينه اويله كورده جكم . يوسفم ، وحشى اورمانده ، چاديرمك
يائنده ، آيائنده ابدى .. دشمن اوزاقده ، افنده
دومانى و تولى بر بولط كىي كليركن اوكا سجده
ايتديرم ، دعا ايتم و اوپدم .. اودقيقه بوغنده بر
نسخه واردي ، ياريسى قيردم نصفى بن آلدلم ديكر
نصفى ده بر زنجيرله اونك بوينه باغلام .. بونسخه
سايله سنده اونى بوله جنم . بيلورم ..

درگاه

حاجى — ها ! ها ! يكرمى بش سنه صوكره ...
قابلى ؟ سن بونامشك ...

جفان — اللهم اونى بكا كوستره جك . اوچ كره
مكبه كيتدم .. بتون ثروتى صدقيه و بردم .

حاجى — طن ايدور . يسك كه اوو برديكك صدقه لر
بكا اولديرديكك اوغلى اعاده ايده جك .. قاچيرديكك
زوجه مى اعاده ايتديره جك .. سكا تكرار ايديرورم ..
يارين ثوله جكسك .. قوراق طوبراق هرايكيزك
قانى ده برابر اچيه جك .. بو بنم بكانه ايدم ، آجيمك
يكانه تسليسى ..

قطيط — [جفانه باقلاشرق] خليفه حضر تلى
مفتى به صوردى ، سربستك وعفو ايديك .

جفان — الله خليفه ايه اوزون عمرلر و برسين ..
قطيط — مرديوده نلى يارديمسز چيقا بيلير .

ميسك ؟ ...

جفان — كوله لم نرمده ؟

قطيط — سنى اسبر كورونجه قاچديلر ...
جفان — آلچاقلر ... بورادن ناصل چيقاجنم ؟ ..

بكا برسديه بولورسك سكا ايكي دينار مكافات ..
قطيط — افندم يوقارده اولولرى طاشايغه

مخصوص برسديه وار ... بوكا راضى اولورسكز ...
جفان — بوراده ده فاضله قالمق ايچون هر

شيئه راضى م

قطيط — حقكز وار . باش اوستنه ...

حاجى — بن ده عفو ايديلمى ؟ سربستى م ؟ ..

قطيط — سن بلكه . ديلكك قوباريله جنى ، كوز .
لركك چيقاريله جنى ، وجودكك اشكنجه نخته سنه

مبخلانه جنى زمان قورتولورسك ...

حاجى — [زنجيرلنى صالايه رقى] بيله استوزا
ايتديكك ايچون الله بلاكى و برسين ...

قطيط — جزاى و برسين اويله مى ؟ آل سكا ..
مردار .. [آناختارله وورور حاجى بايلير] بايلدى

واه ! واه ! .. سلطانه چيچك صوبى ، كل صوبى
ايله غير كتيبريكز بايلدى .. ها ! ها ! [جفانه]

سديك برديقه صوكره حاضر اولاجق .. [قطيط
چيقار]

حاجى — [كندينه كلرك] الله راضى ايچون
بر صدقه .. الله راضى ايچون .. آ بوراده مى م ؟

بوراده مى م ؟ پيتدى ، پيتدى .. دكل ؟

جفان — ها ! ها ! .. دهاباشلامدى بيله ...

حاجى — داهامى ؟ (بوس بوتون كندينه كلرك)
ها ؟ . شيمدى آكلابورم ... سن ... آه كوش

باتيور قرمىزى .. قرمىزى ... منصور ...
« حياتى بو قزل كونه بيه جكدر » . ديمشدى ..

هرسينه ، هرسينه ... بن حبسه زنجيرلى م ...
ايواه ..

جفان — ها ! .. ها ! ..

حاجى — كولو بورسك .. كول .. باشدن
آشاغى اضطرابلرله سبب اولان سن ... اللهم بكا

قوت وير قوللرلى ايكي قات ، اوچ قات ، قوتلى